

ÉVES ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

A TISZÁNTÚLI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG 2008. ÉVI ELLENŐRZÉSEIRŐL

A kockázat elemzésen alapuló, stratégiai és középtávú tervből lebontott 2008. évi ellenőrzési terve, valamint a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) kormányrendeletet (*továbbiakban: Ber.*) 31. § (1)-(4) bekezdése alapján a Felügyelőség Belső ellenőrzési kézikönyvének útmutatásai szerint összeállította a 2008. évben lefolytatott ellenőrzéseiről éves beszámoló jelentését.

1. INTÉZMÉNY ALAPADATAI:

Szervezet neve:	Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Székhelye:	4025. Debrecen, Hatvan u. 16. sz.
Szervezet vezetője:	Kelemen Béla
Belső ellenőr:	dr. Nagy László

2. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ AZ ÉVES ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGRŐL

a) A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása:

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2008. évre elkészített ellenőrzési munkatervét stratégiai és középtávú ellenőrzési tervek, valamint kockázatelemzés alapozta meg.

aa) Az ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése, a tervtől való eltérés indoklása, a terven felüli ellenőrzések indokoltsága:

A 2008. évre tervezett ellenőrzések teljesítése a tervezett szinten valósult meg. Valamennyi betervezett vizsgálat végrehajtásra került, terven felüli ellenőrzésre nem került sor.

ab) Az ellenőrzések minősége, személyi és tárgyi feltételei a tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők:

A belső ellenőr dr. Nagy László okleveles könyvvizsgáló, aki megfelelő tapasztalattal és végzettséggel rendelkezik és 1999. óta ellátja a belső ellenőrzési feladatokat. A belső ellenőr megbízási szerződés keretében került foglalkoztatásra.

A Felügyelőség az ellenőrzésekhez szükséges tárgyi feltételekkel, azaz megfelelő eszközökkel és az ellenőrzés feltételeit megteremtő szabályzatrendszerrel rendelkezik. A belső ellenőr aki egyben belső ellenőrzési vezető is, feladatra történő felkészítése biztosított volt.

A belső ellenőr és a Felügyelőség vezetése között a kommunikáció és kapcsolattartás folyamatos volt az év során. Konfliktus, valamint olyan helyzet egyszer sem állt elő, amely az első számú vezető beavatkozását tette volna szükségessé. Az ellenőrzéshez a kért dokumentumok rendelkezésre álltak.

A belső ellenőr funkcionális függetlensége biztosított volt. Összeférhetetlenségi eset nem fordult elő.

ac) Az ellenőrzések fontosabb megállapításai:

Az ellenőrzések során a belső ellenőrzés részéről több hasznosítható javaslat történt, amelyek egy része már az ellenőrzések során hasznosításra került. Jelentős szabálytalanságok nem kerültek megállapításra.

ad) Az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja kapcsán tett jelentések száma és rövid összefoglalása:

Az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja kapcsán tett jelentés nem történt.

ae) A folyamatba épített előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési rendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatok:

A FEUVE szabályrendszere az előző év folyamán kialakításra került. A beszámoló időszakáról elmondható, hogy a Felügyelőségnél a tervezés, a kötelezettségek vállalása és a kifizetések rendje szabályozott formában történik. Az osztályok munkafolyamatai a FEUVE-n belül szabályozásra kerültek, a gyakorlati végrehajtás ennek megfelelő.

b) A belső ellenőrzés által tett megállapítások és javaslatok hasznosítása:

ba) Az intézkedési tervek megvalósításáról szóló beszámoló, az ellenőrzési megállapítások és ajánlások hasznosulásának tapasztalatai a 29/A. § (3) bekezdésben foglalt beszámoló alapján.

Az ellenőrzések során kisebb észrevételek megtételére került sor, amelyek elsősorban a gazdálkodási tevékenység javítását szolgálták. Olyan megállapításra, amely intézkedést igényelt volna, nem került sor.

bb) Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok:

A Felügyelőség erősíteni kívánja (FEUVE keretében) a vezetők felelősségét a szakmai feladatok megvalósításának ellenőrzése terén.

Lehetőségünk szerint minden fórumon, így itt is jelezni kívánjuk, hogy az államháztartás gazdálkodásának minden része -, és ez alól a belső ellenőrzés sem kivétel - túlzottan bürokratikus, túlzott adminisztrációs elvárásokat és eljárásokat követel a Felügyelőség munkatársaitól is.

3. ÉVES ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

A) A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása:

Aa) Az ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése, a tervtől való eltérések indoka, terven felüli ellenőrzések indoka (Ber.31.§ (3) bekezdés aa) pontja

1. Munkatervből kiinduló elemzés:

A 2008. évi belső ellenőrzési feladatok a kockázatelemzés eredményeként meghatározott területekre terjedt ki. Utólag megállapítható, hogy a tervezési munka hatékonynak és eredményesnek bizonyult. A tervezés során a kockázatelemzés kiterjedt a Felügyelőség munkájának valamennyi területére és az érintett területek megfelelő mértékét lefedte a konkrét ellenőrzési tevékenység. Az ellenőrzési munka megtervezése során figyelembe vettük az Áht. 120/a §. (3) bekezdésében és a 121/a. § (3) bekezdésében foglaltakat, mely szerint a költségvetési bevételek és kiadások tervezése, felhasználása és elszámolása, valamint az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodás ellenőrzése a belső ellenőrzés témavizsgálataiba beépítésre került.

A Felügyelőség igazgatója gondoskodott a megfelelő belső ellenőrzés kialakításáról és működtetéséről.

2. A tárgyévre vonatkozó ellenőrzési terv teljesítése (ellenőrzési mérleg)

Ellenőrzés alá vont területek:

1. 2007. évi beszámoló megbízhatósági ellenőrzése,
2. Pénzkezelési szabályzat betartásának, a pénztár szabályszerű működésének ellenőrzése,
3. Saját bevételek alakulása, növelésükre tett intézkedések eredménye,
4. Intézményi szabályozottság vizsgálata, bizonylati rend, okmányfegyelem helyzete,
5. Informatikai rendszerek ellenőrzése.

Az ellenőrzések a feladattervben meghatározottak szerint kerültek végrehajtásra. Ezek alapján 2 db pénzügyi ellenőrzésre, 2 db szabályszerűségi és egy informatikai ellenőrzésre került sor. A tervben meghatározott ellenőrzési napok betartásra kerültek.

3. A tervtől való eltérések indoklása

A belső ellenőrzési tevékenység során nem volt indokolt a tervtől való eltérés, így terven felüli és soron kívüli ellenőrzésre nem került sor.

4. A belső ellenőrzés követte-e a kézikönyvet, az irat és jelentésmintákat

A kézikönyvben meghatározott irat és jelentésminták alapján készültek az ellenőrzési jelentések.

5. Az ellenőrzési jelentések általános minősége

Az ellenőrzési jelentések megfelelnek a velük szemben támasztott szakmai követelményeknek, a megállapítások az érintett területek vezetői és munkatársai részéről elfogadottak. A megfogalmazott javaslatok a további munkavégzés pontosságának elősegítését szolgálják.

Ab.) ellenőrzések minőségét, személyi és tárgyi feltételei a tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők (Ber. 31. § (3) bekezdés ab) pont)

1. a Ber. 4. §-ának (6) bekezdésében előírtakhoz viszonyítva milyen volt a belső ellenőrzési egységek létszámhelyzete (2. sz. melléklet)

A 2. sz. mellékletben is jelezzük, hogy belső ellenőrzési feladatot ellátó személy közszolgálati jogviszonyban nem került foglalkoztatásra. Külső erőforrás igénybevétele 2008. évben is megbízási szerződés keretében történt. 1999. évtől okleveles könyvvizsgálói képesítésű személy látja el a belső ellenőrzési feladatokat. Kiválasztása a hatályos jogszabályoknak megfelelően történt. A kapacitás felmérés alapján megállapítható, hogy a Felügyelőség által ellátott feladatok összhangban vannak a belső ellenőri időráfordítással.

2. Belső ellenőri állásra kiírt pályázatunk 2008. évben nem volt.

3. A belső ellenőr képzettségi szintje és gyakorlata

A függetlenített belső ellenőr felsőfokú iskolai végzettséggel (egyetem, MBA) és okleveles könyvvizsgálói képesítéssel rendelkezik. A könyvvizsgálói képesítése mellett költségvetési minősítéssel is rendelkezik. A belső ellenőrzés területén több mint 10 éve dolgozik. Szakmai végzettség hiánya miatt halasztást nem kértünk.

4. A belső ellenőr rendszeres képzései

A belső ellenőr 2008-ban részt vett a könyvvizsgálók kötelező továbbképzésein, azon túlmenően adózási kérdésekkel kapcsolatos szakmai tanácskozások rendszeres látogatója. A Magyar Pénzügyi – Gazdasági Ellenőrök Közhasznú Egyesülete tagjaként számos konferencián, tanácskozáson vett részt. A könyvvizsgálói kamara szervezésében megtartott informatikai továbbképzésen is részt vett.

5. Megfelelő-e a belső ellenőr helye a szervezeti hierarchiában

A szervezeti hierarchiában elfoglalt hely megfelel a Ber. 6.§ (2) bekezdésben foglaltaknak. Belső ellenőrzést végző személy tevékenységét közvetlenül a Felügyelőség igazgatójának irányítása alatt végzi, munkájáról közvetlenül az igazgatónak számol be.

6. A belső ellenőrzés funkcionális függetlensége

A belső ellenőr funkcionális függetlensége biztosított volt. A belső ellenőrzési tevékenységen kívül más tevékenységet nem végez. Tevékenységét önállóan tervezi meg. A munkavégzése illetve az ellenőrzés során tett megállapításai, javaslatai befolyástól mentesek.

7. Összeférhetlenségi esetek

A belső ellenőr és a Felügyelőség vezetése között a kommunikáció és kapcsolattartás folyamatos volt az év során. Konfliktus, valamint olyan helyzet egyszer sem állt elő, amely az első számú vezető beavatkozását tette volna szükségessé. Összeférhetlenségi eset nem fordult elő.

8. A belső ellenőrzés számára valamely dokumentációhoz való hozzáférési jogosultság akadályai

A Ber. 13. §-ának megfelelően a hozzáférési lehetőség valamennyi szükséges dokumentációhoz biztosított volt. A belső ellenőr munkáját a munkatársak készséggel segítették. Szakértő bevonására nem került sor.

9. Azon fontosnak ítélt tényezők, melyek akadályozzák a belső ellenőrzés végrehajtását

Az új jogszabályi környezet a belső ellenőrtől a korábnál sokkal jelentősebb és mennyiségben is több adminisztrációt igényel. A terület nagysága és sokoldalúsága a szakmai vezetéstől és a belső ellenőrtől is nagyobb időigényt és munkaerőterheltséget igényel, hogy megfeleljenek a 193/2003. (XI. 26.) kormányrendeletben leírtaknak. A fent leírtakon túl olyan konkrét tényező amely akadályozta volna a belső ellenőrzés munkáját nem volt.

10. Az ellenőrzési tervek alapján milyen fejlesztési igények merülnek fel a belső ellenőrzési tevékenység hatékonyságának növelésére

Célszerű lenne a belső ellenőrzési vezető speciális szakmai továbbképzése a minisztérium szervezésében.

11. Milyen formában alakították ki a Ber.32. §-ának megfelelő nyilvántartásokat.

A belső ellenőrzési vezető analitikus nyilvántartás keretében rögzíti az elvégzett ellenőrzéseket és gondoskodik az ellenőrzési dokumentumok megőrzéséről. Az analitikus

nyilvántartás tartalmazza a Felügyelőség megnevezését, az elvégzett ellenőrzések témáját, az ellenőrzések kezdő és záró időpontjait, az ellenőr nevét, megállapításokat, javaslatokat. Intézkedési tervek a megfogalmazott javaslatokra készültek, azok végrehajtása tárgyévben megtörtént. A nyilvántartás Excel táblázatos formában került vezetésre és papír alapon kerül tárolásra a belső ellenőrzési vezetőnél.

Ac) Az ellenőrzések fontosabb megállapításai:

A pénz és értékkezelés vizsgálata során javaslatként került megfogalmazásra, hogy a szabályzatot a 2008. évi változásokkal ki kell egészíteni és a legközelebbi módosításnál fel kell terjeszteni jóváhagyásra.

A készpénzes be és kifizetéseknél a Felügyelőség sajátosságait figyelembe véve szabályozni szükséges a 2008. március 1-től kivonásra került 1 és 2 forintos érmék miatti kerekítések elszámolását.

Az elszámolásra kiadott előlegeknél a kerekítési eltéréseket vásárlásonként kell megállapítani, azokat nem szabad összevonni.

Az elszámolásra kiadott előleggel a vonatkozó SZJA szabályok alapján 30 napot meg nem haladóan lehet adókötelezettség nélkül elszámolni.

A saját bevételek vizsgálata során az ellenőrzés javasolta hogy a bíróság által megküldött felszámolásokról szóló tájékoztatót valamennyi esetben a Gazdasági és Ellátó Osztályhoz is szükséges megküldeni. A bíróságokból származó követeléseket csökkenteni szükséges.

Informatikai rendszerek ellenőrzésénél tett javaslatban a szabályzatot évente felülvizsgálni szükséges és az időközben bekövetkezett változásokkal aktualizálni kell.

A jogosultsági táblázat rendszeres karbantartása szükséges.

Ad) Az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja kapcsán tett intézkedések

Az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja kapcsán tett jelentés nem történt.

Ae) A folyamatba épített előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési rendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatok:

A FEUVE szabályrendszere előző években kialakításra került. A beszámoló időszakáról elmondható, hogy a Felügyelőségen a tervezés, a kötelezettségek vállalása és a kifizetések rendje szabályozott formában történik. A Felügyelőség által végzett tevékenység munkafolyamatai a FEUVE-n belül szabályozásra kerültek, a gyakorlati végrehajtás ennek megfelelő.

Jelentősnek minősített ajánlások és javaslatok nem voltak, az ac) pontban leírtak kerültek megfogalmazásra.

Az ajánlások és javaslatok általános minősége a munkavégzés további precizitásának növelésére irányultak.

Nyomon követési eljárások megfelelése biztosított, mivel, ha szükséges a javaslatokra intézkedési tervek készülnek határidő és felelősök megjelölésével.

Az ajánlások és javaslatok nyilvántartása megoldott, áttekinthető formában Excel táblázatban kerül rögzítésre.

B. A belső ellenőrzés által tett megállapítások és javaslatok hasznosítása:

Ba) Az intézkedési tervek megvalósításáról szóló beszámoló, az ellenőrzési megállapítások és ajánlások hasznosulásának tapasztalatai:

Az ellenőrzések során kisebb észrevételek megtételére került sor, amelyek elsősorban a gazdálkodási tevékenység javítását szolgálták. A javaslatokra, észrevételekre intézkedési terv készült. Az elvégzett vizsgálatoknál nem minden esetben történt javaslatétel. Végre nem hajtott intézkedés 2008. évben nem volt.

Bb) Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok:

A Felügyelőség erősíteni kívánja (FEUVE keretében) a vezetők felelősségét a szakmai feladatok megvalósításának ellenőrzése terén.

Lehetőségünk szerint minden fórumon, így itt is jelezni kívánjuk, hogy az államháztartás gazdálkodásának minden része, és ez alól a belső ellenőrzés sem kivétel túlzottan bürokratikus, túlzott adminisztrációs elvárásokat és eljárásokat követel az intézmények munkatársaitól.

A belső ellenőrzési vezető speciális szakmai továbbképzését Minisztériumi szinten legalább évente egyszer célszerű lenne megszervezni.

Debrecen, 2009. március 9.

Kelemen Béla
Igazgató

Vezetői összefoglaló

- **Rövid általános összefoglaló értékelés**

2008. évre elkészített ellenőrzési munkatervét stratégiai és középtávú ellenőrzési tervek, valamint kockázatelemzés alapozta meg, az év folyamán a jogszabályi változás miatt kiegészítésre került a Belső Ellenőrzési Kézikönyv. A Felügyelőség igazgatója gondoskodott a megfelelő belső ellenőrzés kialakításáról és működéséről. A kapacitás felmérés alapján megállapítható, hogy a Felügyelőség által ellátott feladatok összhangban vannak a belső ellenőri időráfordítással.

A tárgyévra tervezett ellenőrzések teljesítése teljes egészében megvalósult, terven felüli ellenőrzésre nem került sor. Az intézményünk az ellenőrzésekhez szükséges tárgyi feltételekkel, rendelkezik. A belső ellenőr megbízási szerződés keretében került foglalkoztatásra. A funkcionális függetlenség megsértése és összeférhetlenségi esetek nem fordultak elő.

Az ellenőrzési jelentések megfelelnek a velük szemben támasztott szakmai követelményeknek, a megállapítások az érintett területek vezetői és munkatársai részéről elfogadottak. A megfogalmazott javaslatok érdemben segítik a gazdálkodási tevékenység szakszerű és racionális munkavégzését.

Az ellenőrzések során a belső ellenőrzés részéről több hasznosítható javaslat történt, amelyek egy része már az ellenőrzések során hasznosításra kerültek. Jelentős szabálytalanságok nem kerültek megállapításra.

- **Következtetés a megállapítások alapján (FEUVE-ra és belső ellenőrzésre vonatkozóan)**

A FEUVE szabályrendszere az előző évek folyamán kialakításra került. Intézményünknel a tervezés, a kötelezettségek vállalása és a kifizetések rendje szabályozott formában történik. Az osztályok munkafolyamatai a FEUVE-n belül szabályozásra kerültek, a gyakorlati végrehajtás ennek megfelelő.

Az évközi belső ellenőrzési munka során megfogalmazott javaslatok megvalósításra kerültek.

- **Azon ajánlások és javaslatok bemutatása, amelyeknek volt közvetlen gyakorlati hatása.**

Az ellenőrzések során több észrevétel megtételére került sor, amelyek elsősorban az adminisztratív, illetve gazdálkodási tevékenység javítását szolgálták. Olyan megállapítás, amely intézkedést igényelt valamennyi esetben intézkedési terv készült.

A vizsgált témák és javaslatok:

1. 2007. évi beszámoló megbízhatósági ellenőrzése,
2. Pénzkezelési szabályzat betartásának, a pénztár szabályszerű működésének ellenőrzése
3. Saját bevételek alakulása, növelésükre tett intézkedések eredménye
4. Intézményi szabályozottság vizsgálata, bizonylati rend, okmányfegyelem helyzete,
5. Informatikai rendszerek ellenőrzése.

A tárgyévben elvégzett ellenőrzések során megfogalmazott javaslatok az Ac) pontban kerültek rögzítésre.

Debrecen, 2009. március 9.

Kelemen Béla
igazgató